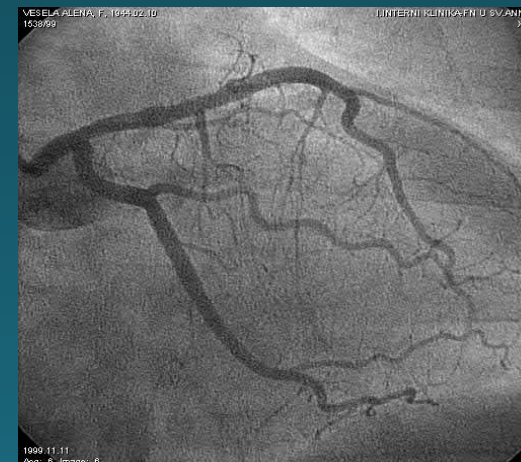
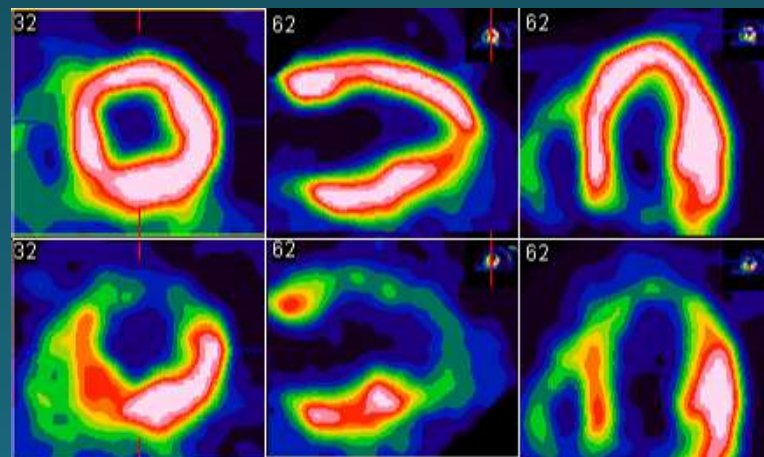
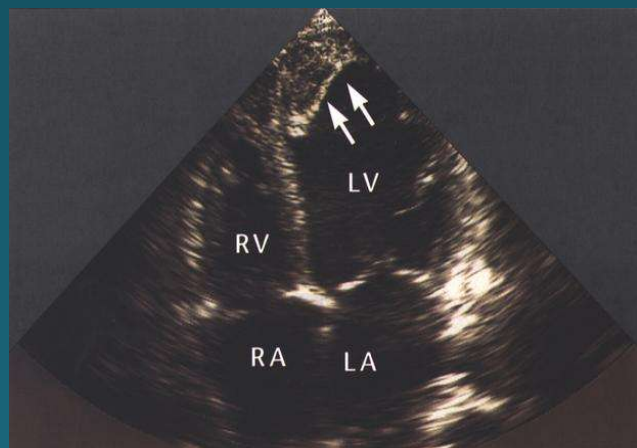
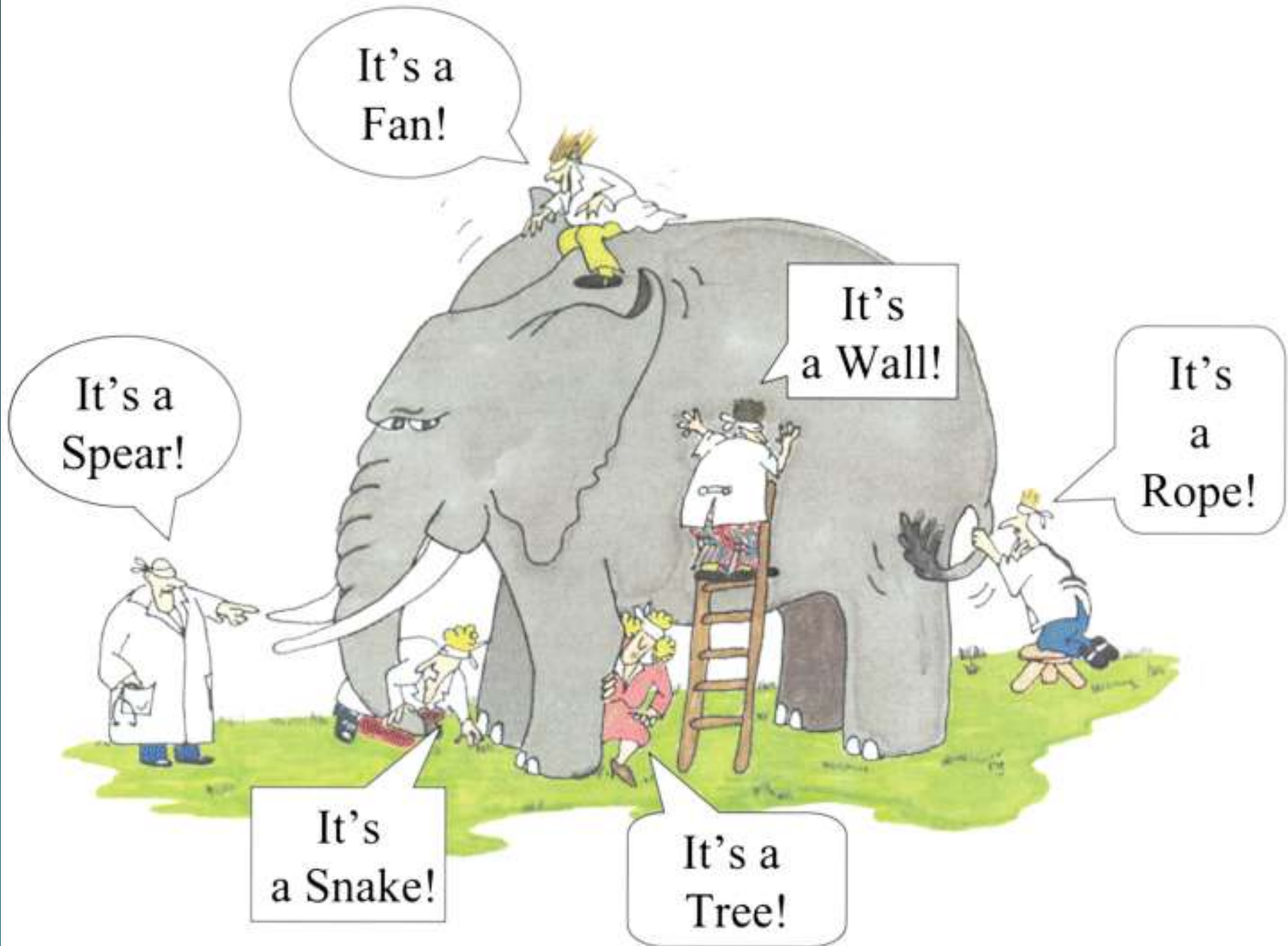

Kardiologická propedeutika

It's a Fan!

It's a Spear!

It's a Wall!

It's a Rope!

It's a Snake!

It's a Tree!

Anamnéza

RA: pátráme po časných projevech AS (ICHS, CMP, ICHDK) náhlá smrt, vrozené vady, HT, plicní embolie, záněty žil

OA: v dětství: anginy, záškrt, borelioza, těžší virozy či chřipka

PA: práce ve škodlivém prostředí

NO: první příznaky, komplikace, ...

FA: analgetika, NSA, antikoncepce,

Návyky: kouření, alkohol, drogy

Bolest

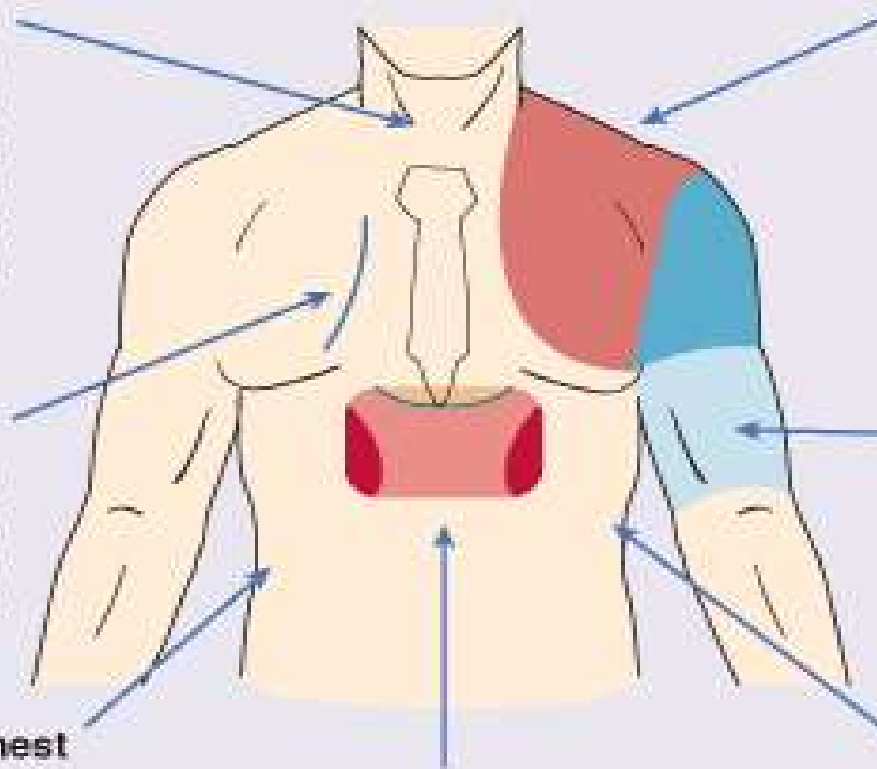
- 1) charakter,
- 2) lokalizaci,
- 3) vyzařování,
- 4) provokaci,
- 5) úlevové manévry.

Retrosternal
 Myocardial ischemic pain
 Pericardial pain
 Esophageal pain
 Aortic dissection
 Mediastinal lesions
 Pulmonary embolization

Interscapular
 Myocardial ischemic pain
 Musculoskeletal pain
 Gallbladder pain
 Pancreatic pain

Right Lower Anterior Chest
 Gallbladder pain
 Distention of the liver
 Subdiaphragmatic abscess
 Pneumonia/pleurisy
 Gastric or duodenal penetrating ulcer
 Pulmonary embolization
 Acute myositis
 Injuries

Shoulder
 Myocardial ischemic pain
 Pericarditis
 Subdiaphragmatic abscess
 Diaphragmatic pleurisy
 Cervical spine disease
 Acute musculoskeletal pain
 Thoracic outlet syndrome

Arms
 Myocardial ischemic pain
 Cervical/dorsal spine pain
 Thoracic outlet syndrome

Left Lower Anterior Chest
 Intercostal neuralgia
 Pulmonary embolization
 Myositis
 Pneumonia/pleurisy
 Splenic infarction
 Splenic flexure syndrome
 Subdiaphragmatic abscess
 Precordial catch syndrome
 Injuries

Epigastric
 Myocardial ischemic pain
 Pericardial pain
 Esophageal pain
 Duodenal/gastric pain
 Pancreatic pain
 Gallbladder pain
 Distention of the liver
 Diaphragmatic pleurisy
 Pneumonia

Klasifikace NYHA

(New York Heart Association)

Třída I

Bez omezení činnosti.

Každodenní námaha nepůsobí pocit vyčerpání, dušnost, palpitace nebo anginu pectoris

Třída II

Menší omezení tělesné činnosti.

Každodenní námaha vyčerpává, způsobuje dušnost, palpitace nebo anginózní bolest.

Třída III

Značné omezení tělesné činnosti.

Již nevelká námaha vede k vyčerpání, dušnosti, palpitacím nebo anginózním bolestem. V klidu bez obtíží.

Třída IV

Obtíže při jakékoliv tělesné činnosti jsou invalidizující.

Dušnost, palpitace nebo anginózní bolest přítomny i v klidu.

Dušnost

Dušnost je subjektivní pocit nedostatku vzduchu, který nemusí mít vyjádřený žádný objektivní příznak.

Srdeční dušnost je závažným klinickým projevem levostranné srdeční slabosti při ischemické chorobě srdeční, hypertenzi a chlopenních vadách, plicní embolii, arytmiích a dalších

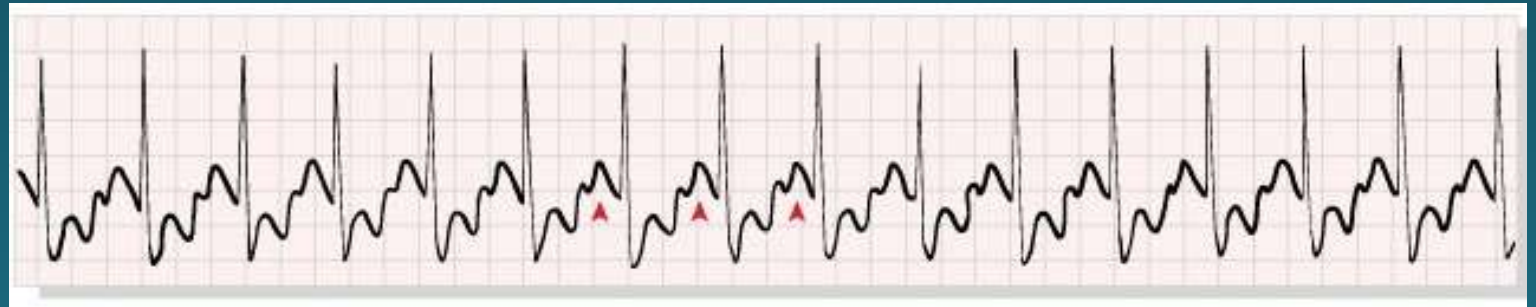

Palpitace

Palpitace jsou nepříjemné, intenzivně vnímané projevy srdeční činnosti charakterizované zejména:

- krátkodobou nepravidelností tepu,
- "přeskočením"
- pocitem "krátkodobého zastavení",
- rychlým pravidelným bušením (paroxysmální tachykardie),
- rychlým nepravidelným bušením srdce (fibrilace síní).

Mohou být způsobené arytmiemi (extrasystoly, fibrilace síní, paroxysmální tachykardie), proto je nutné po jejich příčině pátrat.

Synkopa

Synkopa je krátkodobá ztráta vědomí , s rychlou úpravou stavu, způsobená hypoperfuzí mozku.

Kardiální synkopa:

- arytmie - extrémní tachy- a bradyarytmie způsobují náhlý pokles minutového objemu (Adams-Stokesův syndrom),
- aortální stenóza či HOKM se projevuje při námaze nebo po jejím skončení;
- plicní embolie až 15% jako první příznak
- disekce aorty
- obstrukce mitrálního ústí a dysfunkce umělé chlopně

Cirkulační mdloba

- ortostatická - vzniká ve stoje v souvislosti s poruchou baroreceptorů; přispívajícími faktory jsou dehydratace, žilní , medikamenty (diu, nitráty, hypotenziva),
- vazovagální - projevuje se obvykle u zdravých osob pod vlivem bolesti, strachu, hladu, dusna; vzniká rychle, v horizontální poloze se vědomí rychle upravuje,
- syndrom karotického sinu se manifestuje při podráždění karotického sinu u zvláště citlivých osob; vede k bradykardii, hypotenzi a ztrátě vědomí

Extrakardiální synkopa

- bývá způsobena arteriosklerózou, kašlem nebo hyperventilací, neurologická příčina

Kašel

- městnání - projevuje se u mitrální stenózy při ruptuře endobronchiálních kolaterál,
- plicní infarkt - vyznačuje se expektorací tmavě červené krve, zároveň dušnost, pleurální bolest,
- plicní edém - expektorace narůžovělého sputa při akutní levostranné insuficienci.
- po léčích - ACEi

Inspekce – pohled

Hlava: facies mitralis, xantelasmata, cyanóza,

Krk: Mussetův příznak, náplň jug.žil, struma

Hrudník: tvar, úder hrotu, jizvy po operacích,

Břicho: pulsace břišní Ao, ascites

Končetiny: otoky, cyanoza, trofické změny,

Quinckeho příznak; Janeway skvrny, Osler nodosity, třísk.hemoragie, paličkovité prsty

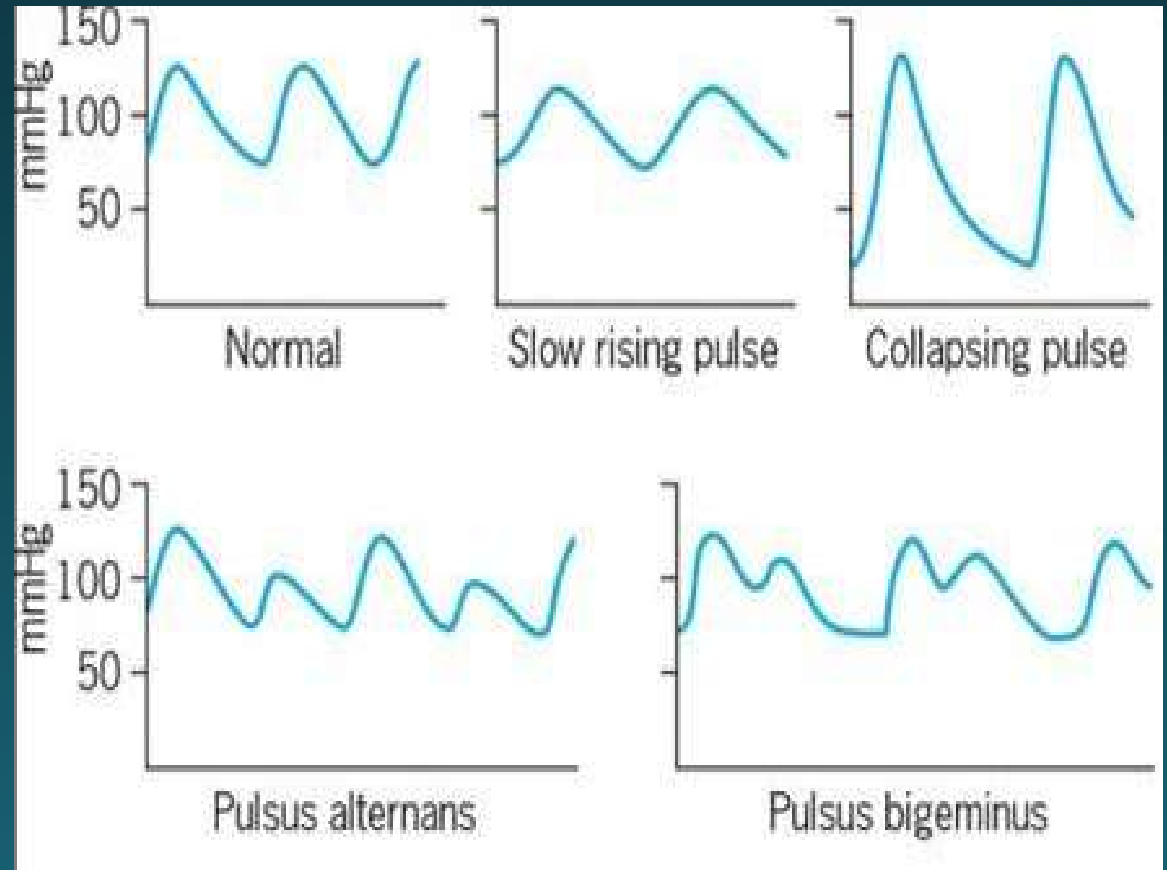

Pohmat

(palpujeme bříšky prstů nebo volárními plochami prstů ruky.)

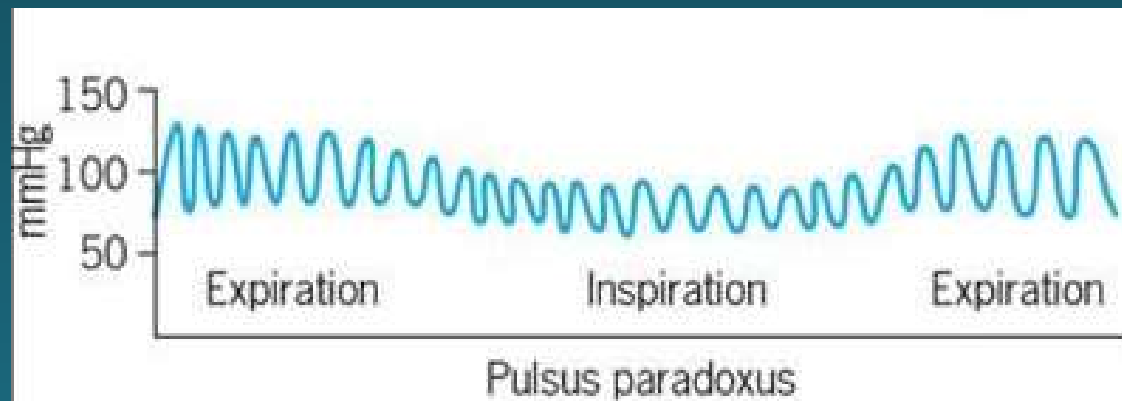
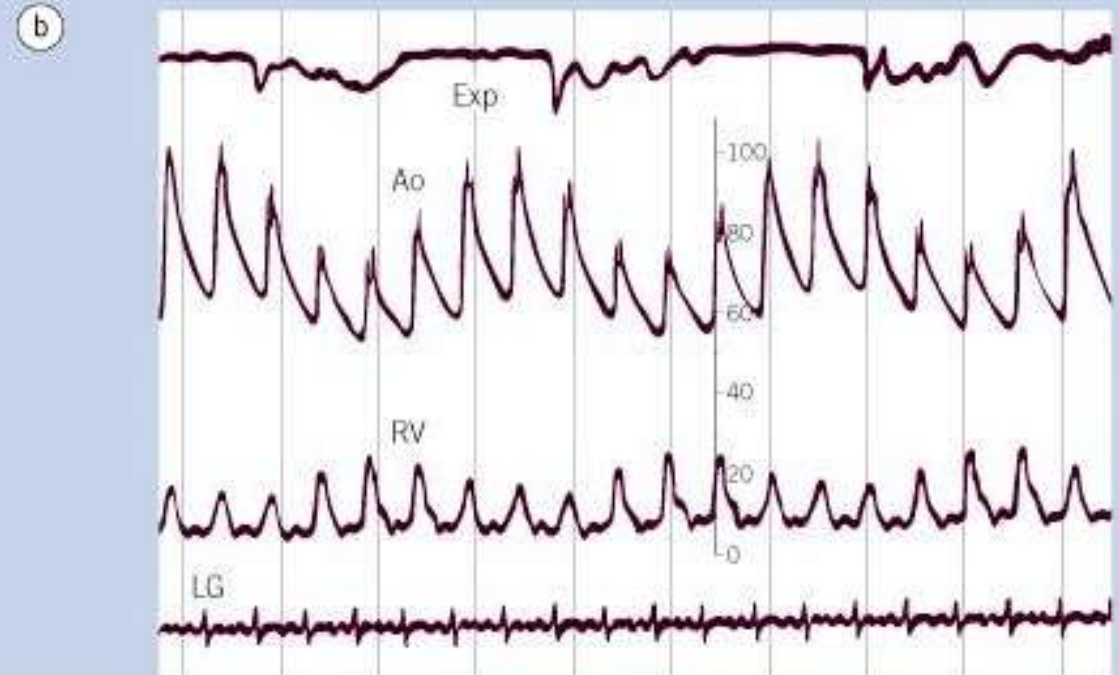
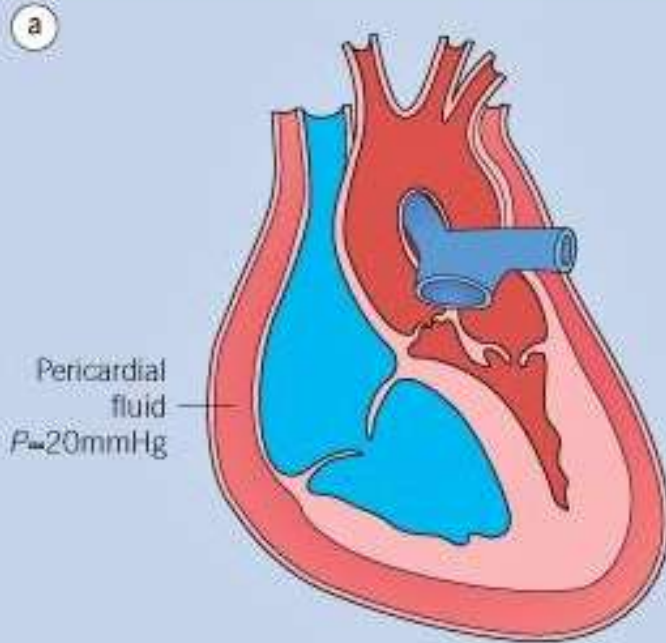
Periferní pulz: art.carotides, art.radialis, a.femoralis, a.poplitea, ADP a ATP

Periferní deficit – rozdíl mezi centrálními ozvami a periferním pulzem u fibrilace síní

Paradoxní pulz

THE PHYSIOLOGY OF PULSUS PARADOXUS

Pohmat

Pulzace v prekordiu (úder hrotu levé komory, systolické pulzace výtoku pravé komory)

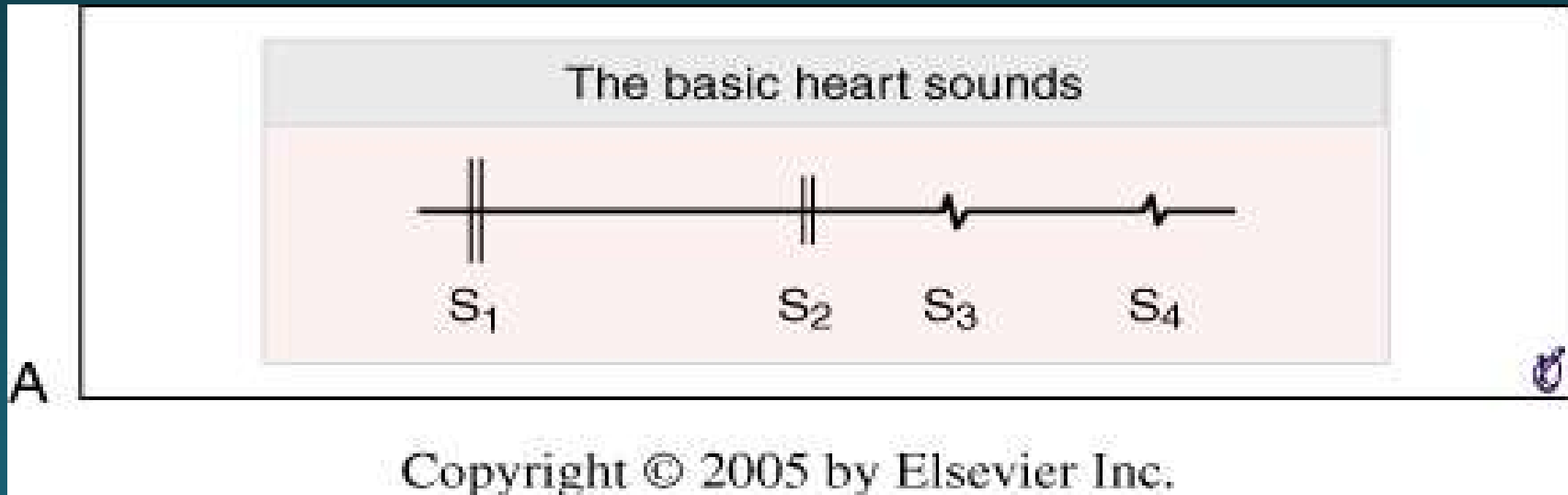
Úder srdečního hrotu hmatáme ve 4. nebo 5. mezižebří (mzž) 1 - 2 cm vnitř čáry medioklavikulární (mdkl). Je-li přiložený prst úderem srdečního hrotu zvedán - zvedavém úderu hrotu – (HLK)

V pravém hypochondrium –
zvětšená játra (při městnání) a
hepato-jug.reflux

Poslech

Srdeční ozvy

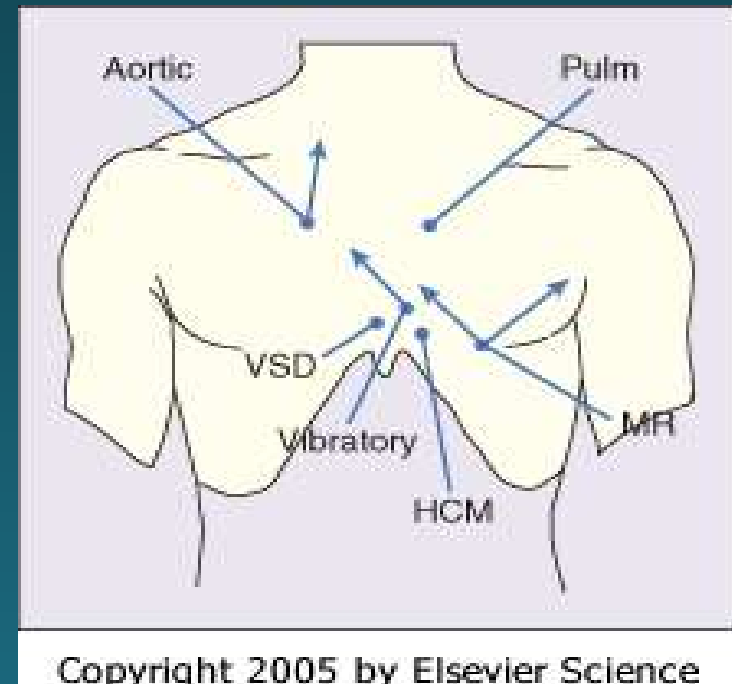
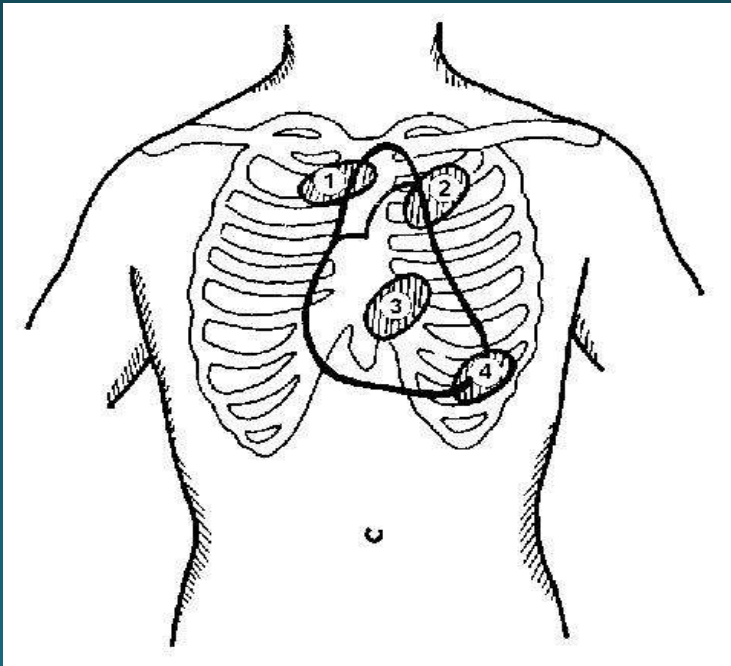

Poslech

Vyšetřující lékař obvykle přistupuje k nemocnému z pravé strany a vyšetřuje ho ve třech polohách (vleže na znak, vleže na levém boku s levou rukou pod hlavou a v sedě, event. v sedě v mírném předklonu).

Podmínkou dobré auskultace srdce je tichá místnost a nemocný zásadně dopasu svlečený a pohodlně uložený.

PRVNÍ OZVA

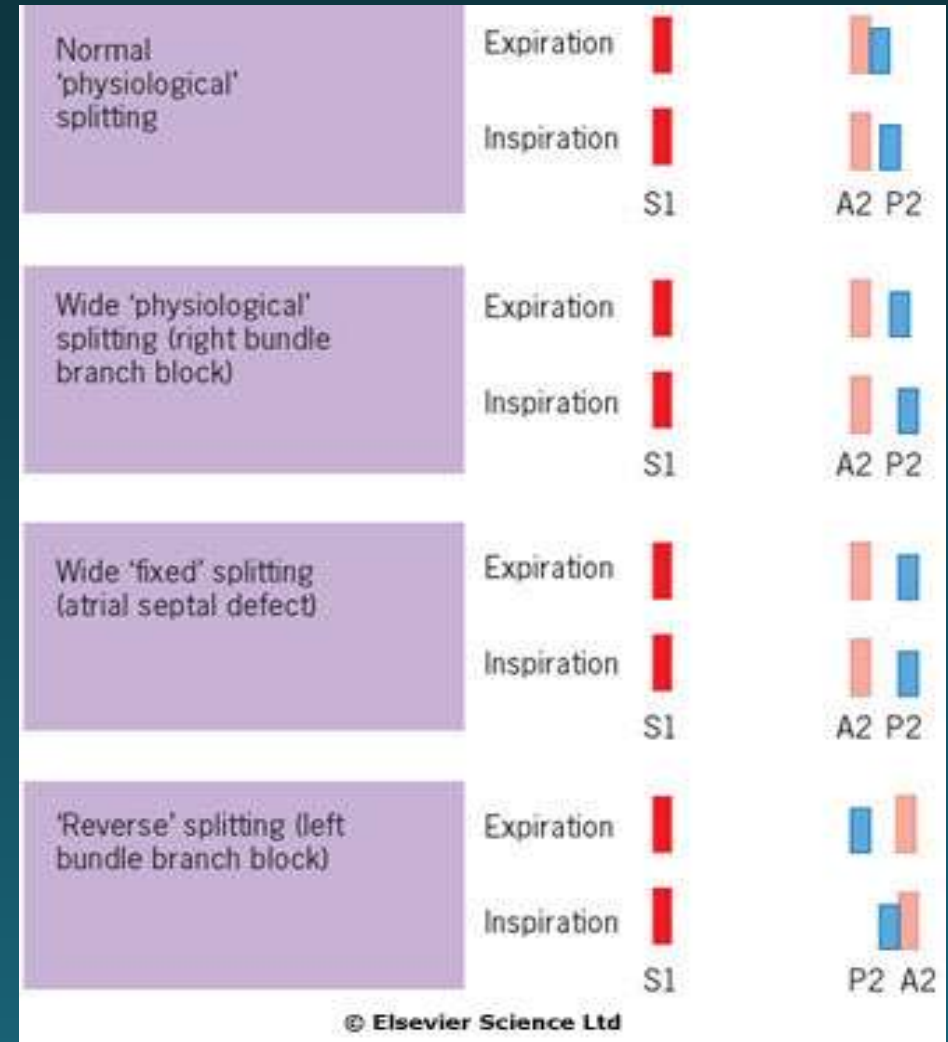
je tvořena vibracemi souvisejícími s myokardiální kontrakcí LK, s uzávěrem mitrální a poté trikuspidální chlopně í.

Zesílení I. ozvy : "**modifikovaná**" ozva u mitrální stenózy, méně nápadně u myxomu levé síně, u holosystolického prolapsu mitrální chlopně, při krátkém intervalu P-Q, při hyperkinetické cirkulaci. **Dělová ozva** při AVB III st.

Zeslabení I. ozvy zjišťujeme při těžkém levokomorovém selhávání, při fibróze a kalcifikaci mitrální chlopně, u mitrální regurgitace bez prolapsu a při prodlouženém P-Q.

DRUHÁ OZVA

je tvořena vibracemi při uzavěru poloměsíčitých chlopní. Nejlépe je slyšet ve 2. a 3. mžž při okraji sternu. Tvořena je dvěma komponentami - uzavíracím tónem aortálním (A2) a pulmonálním (P2). Dvě komponenty vznikají v důsledku opožděného uzavěru pulmonální chlopně oproti chlopní aortální. Jsou vzdáleny od sebe 0,02 až 0,04 s, Fyziologický rozštěp II. ozvy je závislý na dýchání. V inspiriu se rozštěp zvětšuje (0,04 s), v exspiriu obě komponenty auskultačně splývají.

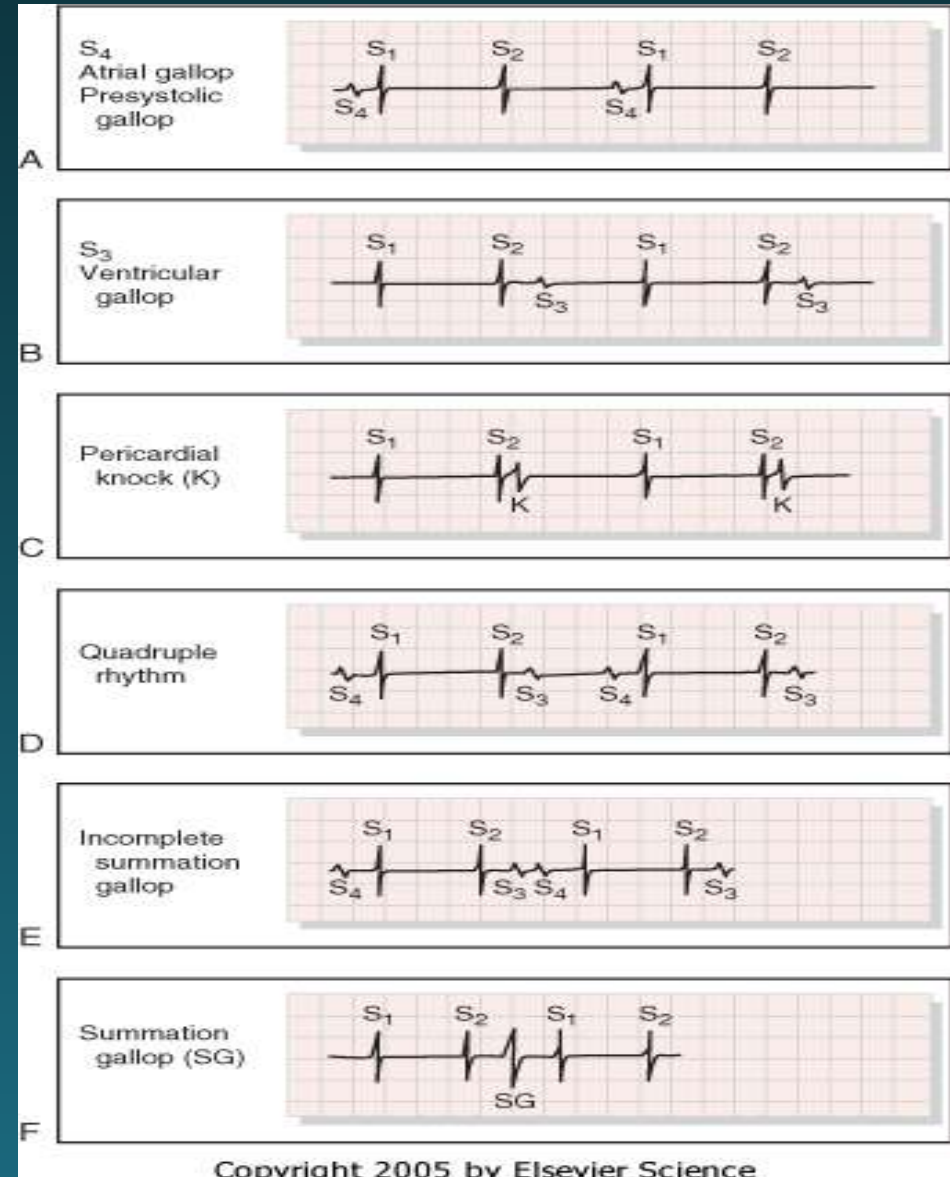

Cval – galop

III. A IV. ozva

III. ozva vzniká ve fázi rychlého plnění komor, tedy na začátku diastoly (protodiastola)

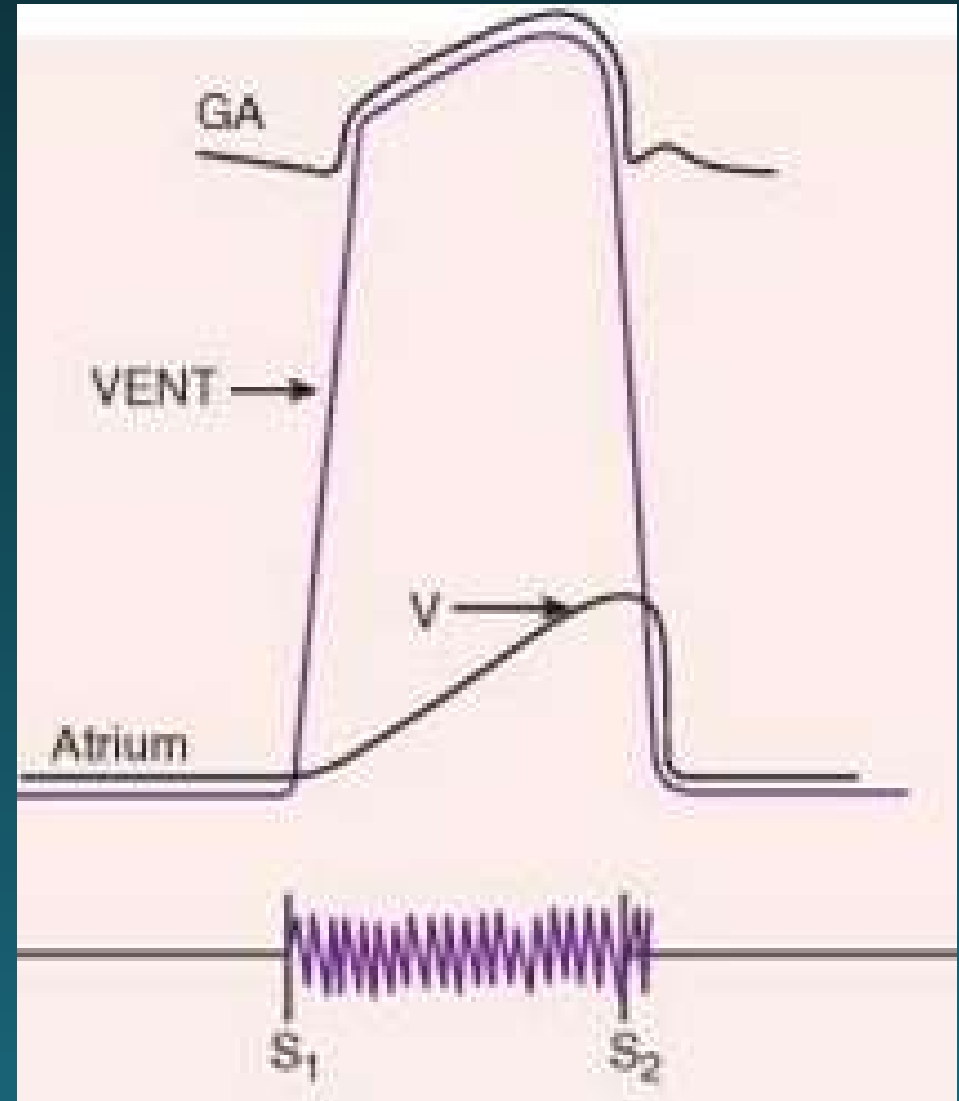
IV. ozva vzniká při doplnění komory na konci diastoly síňovou kontrakcí (telediastola resp. présystola). Splynutím vzniká sumační cval

MITRÁLNÍ INSUFICIENCE

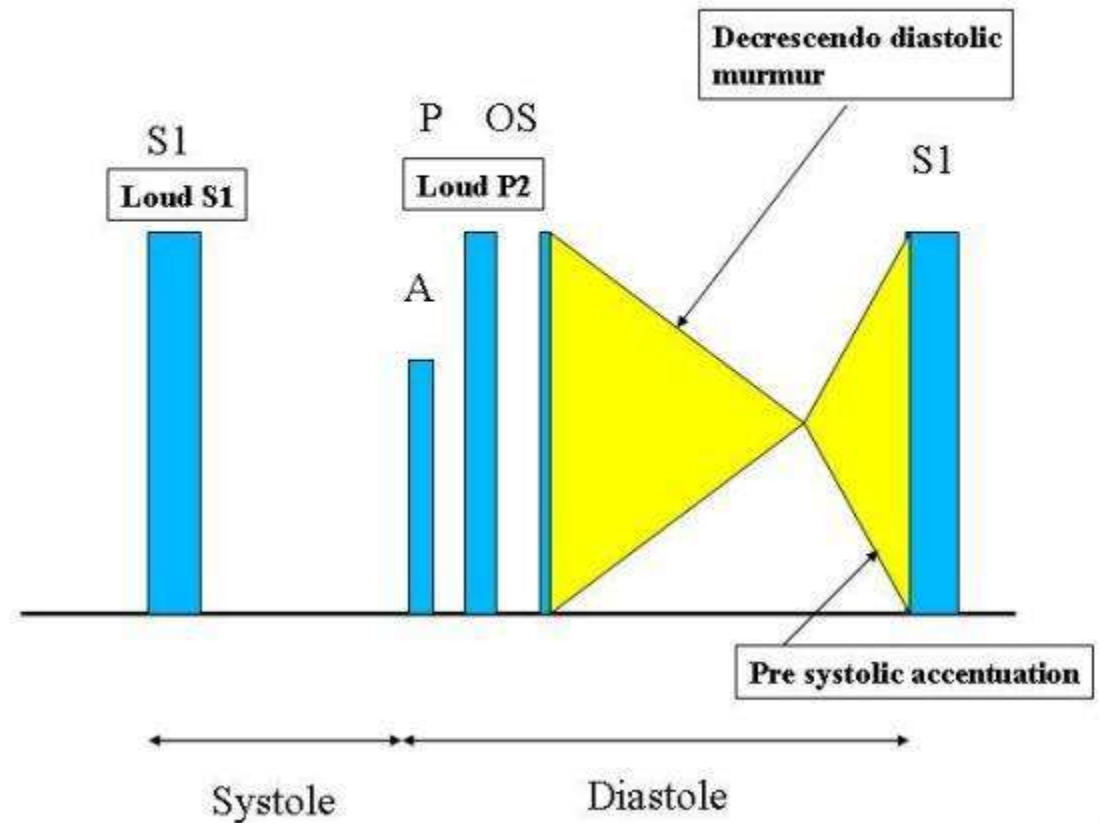
Na hrotě slyšíme typický holosystolický regurgitační šelest, většinou hlučný, propagující se směrem do axily a mezi lopatky (zpětný tok do síně). Začíná bezprostředně s I. ozvou a končí před II. ozvou.

MITRÁLNÍ STENÓZA

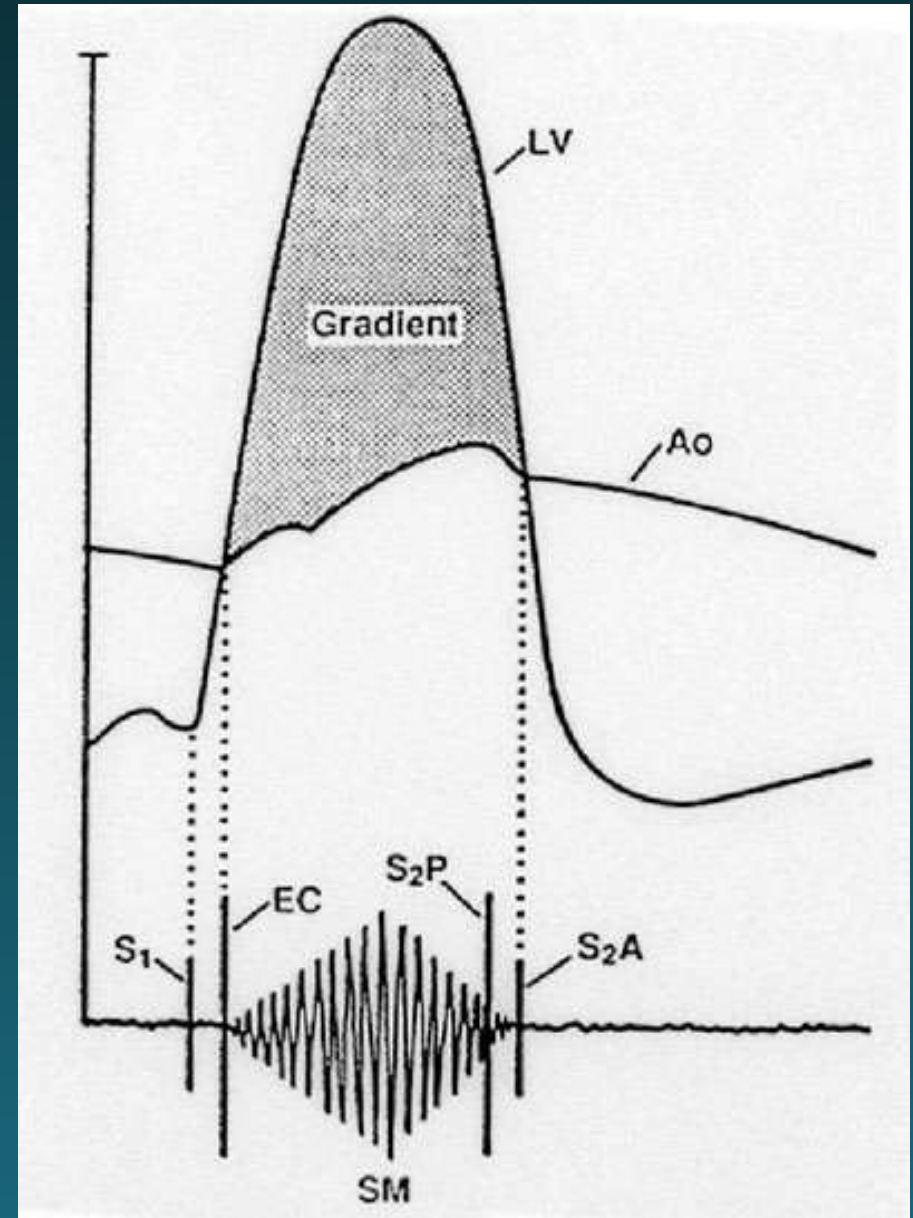
Modifikovaná ostrá I. ozva na hrotě, za II. ozvou mitrální otevírací tón, po něm následující decrescendový mezodiastolický šelest. Při sinusovém rytmu přechází v presystolický krescendový šelest ukončený I. ozvou. Akcentovaná pulmonální komponentu II. ozvy nad plicnicí při PH

Heart Sounds (Mitral Stenosis)

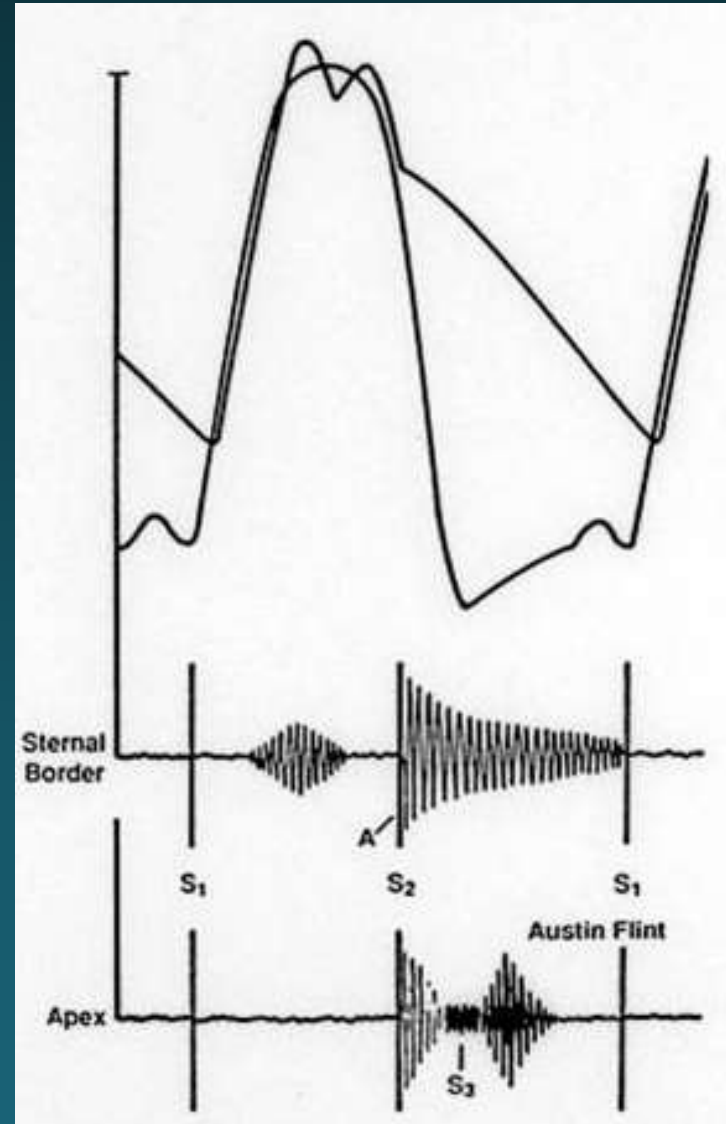
AORTÁLNÍ STENÓZA

Drsný ejekční systolický šelest s maximem ve 2. mezižebří vpravo parasternálně s propagací do jugula, do karotid a někdy i na hrot (**Gallavardinův fenomén**), kde může být obtížněji odlišitelný od poslechového nálezu mitrální regurgitace. Druhá ozva bývá oslabená až neslyšná. Často je hmatný vír. Systémový tlak je u významné vady nízký, pulz je s malou a pomalu stoupající amplitudou (**pulsus parvus et tardus**).

AORTÁLNÍ REGURGITACE

Těsně po druhé ozvě začínající typický vysokofrekvenční diastolický dekrescentní šelest s maximem v Erbově bodě a s propagací ke hrotu LK. STK zvýšený, DTK neměřitelný, Tomu odpovídá i pulz, který je vysoký, rychlý a mrštný (**Corriganův pulz** – **altus, celer et frequens**), **Mussetův příznak** (třes hlavy synchronizovaný s tepovou frekvencí), **Quinckeho příznak** (pulzace na nehtovém lůžku)

Defekt septa síňí (II. typu)

Poslechový nález je velmi diskrétní a často ujde pozornosti. Nad plicnicí slyšíme fixní rozšřtěp II. ozvy jako konstantní nález. Ejekční systolický šelest nad plicnicí má příčinu v relativní stenóze plicnice. U defektů s velkým levopřavým zkratem lze slyšet plnicí mezodiastolický šelest nad trojcípou chlopňí, rovněř pro relativní stenózu trojcípeho ústí.

Defekt septa komor

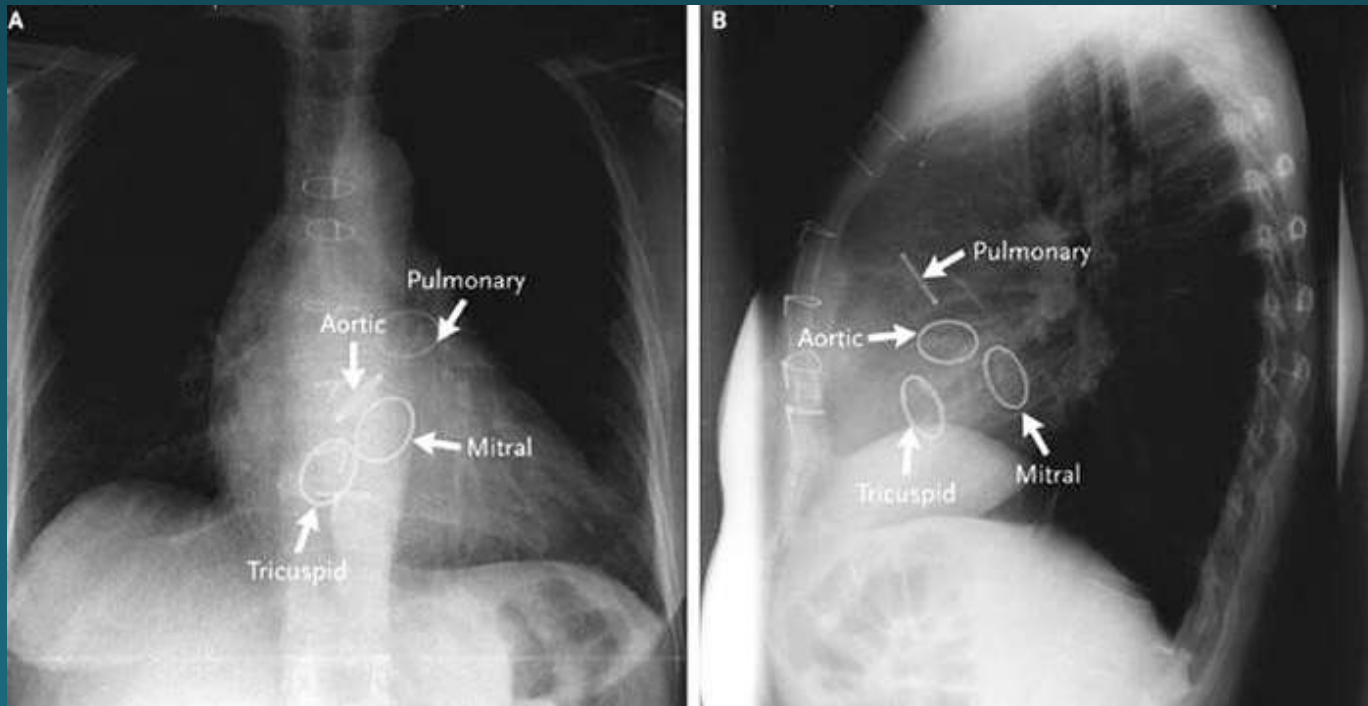
Podél levého okraje sterna hmatáme systolický vír. Systolický šelest s maximem podél okraje sterna má holosystolický nebo ejekční charakter - Much Ado About Nothing. Při velkém zkratu slyšíme plnicí mezodiastolický šelest nad mitřálním ústím z relativní mitřální stenózy. Při rozvoji plicní hypertenze zjišťujeme akcentaci P2.

UMĚLÉ SRDEČNÍ CHLOPNĚ

Umělé srdeční chlopně vydávají zvuky, výrazně se lišící od srdečních ozev.

Diskové chlopně vydávají zvonivé, klapavé zvuky, často distančního charakteru. U téhož nemocného je poslechový nálezn konstantní a jeho změna je závažným signálem o možné dysfunkci umělé chlopně. Krátký protodiastolický regurgitační šelest nad umělou chlopní v aortální pozici bývá fyziologickým nálezem, stejně jako protosystolický šelest, velmi krátký, u mitrálních náhrad není známkou chlopnenní dysfunkce.

Symptoms Other Than Chest Pain May Be Important in the Diagnosis of "Silent Ischemia," or "The Sounds of Silence"

Shlomo Stern, MD

Circulation 2005; 111: e435-e437

Risk assessment begins in the physician's office. Whereas a patient may misunderstand the cause and significance of a vague or ambiguous cardiac sensation the ear of the physician should not miss these "sounds" of ischemia, because this condition, if undiagnosed, will certainly prolong the occult period of the disease, possibly leading to serious consequences for the patient.. These "sounds of silence" should be heard by us, even if they are only "whispered." We should not miss using our advanced diagnostic and therapeutic possibilities and should not let silent ischemia "grow as cancer."

